

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/35/2022
Identifikačné číslo spisu:	1111211849
Dátum vydania rozhodnutia:	26.04.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1111211849.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci návrhu navrhovateľky obchodnej spoločnosti GPW s.r.o., Bratislava, Výsoká 16, IČO: 35 951 796, zastúpenej Erben & Erben, advokátska kancelária, s.r.o., Bratislava, Mostová 2, IČO: 35 724 111, v konaní o nariadenie dodatočnej likvidácie majetku bývalej obchodnej spoločnosti BELAR - GROUP, a.s., v likvidácii, Bratislava, Metodova 7, IČO: 35 699 213, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 33Exre/126/2011, o dovolaní N.. L. P., B. XX. H. XXXX, X., Na G. XXXXX/XXA a N. O. L., B. X. Y. XXXX, P. X. - T. X., L. XXX/X, obaja zastúpení LEGATE s.r.o., Bratislava, Dvořákovo nábr. 8/A, IČO: 35 846 909, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 27. apríla 2021 č. k. 2Cob/201/2020-120, takto

rozhodol:

Napadnuté uznesenie z r u š u j e a vec v r a c i a odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I, ako súd prvej inštancie, uznesením z 28. októbra 2011 sp. zn. 33Exre/126/2011, Sa 1161/B, rozhodol, že nariaďuje dodatočnú likvidáciu majetku obchodnej spoločnosti BELAR - GROUP, a.s., v likvidácii, Metodova 7, 821 08 Bratislava, IČO: 35 699 213, ktorá bola vymazaná z obchodného registra 24. júna 2010. Zároveň rozhodol, že menuje za likvidátora T.. L. O., adresa kancelárie G. X, XXX XX X..

2. Z odôvodnenia vyplýva, že navrhovateľka - obchodná spoločnosť GLOBAL PACIFIC WEST, s.r.o. (v súčasnosti GPW s.r.o.), Bratislava, Výsoká 16, IČO: 35 951 796, sa svojim návrhom doručeným súdu 7. apríla 2011 domáhala dodatočnej likvidácie majetku obchodnej spoločnosti BELAR - GROUP, a.s., v likvidácii, Metodova 7, 821 08 Bratislava, IČO: 35 699 213 a menovania likvidátora. Navrhovateľka svoj návrh odôvodnila tým, že je bývalou akcionárkou spoločnosti a po výmaze spoločnosti BELAR - GROUP, a.s., v likvidácii z obchodného registra sa zistil ďalší majetok spoločnosti, ktorým je pohľadávka spoločnosti voči členom predstavenstva N.. O. L., S., U., L. XX/A, (bývalému predsedovi predstavenstva spoločnosti) a N.. L. P., S., X., B. G. XX/A, (bývalému podpredsedovi predstavenstva spoločnosti). Táto pohľadávka vznikla spoločnosti z protiprávneho konania dlžníkov, ktorí porušili svoje povinnosti pri výkone svojej pôsobnosti a tým spôsobili spoločnosti škodu vo výške najmenej 200 000 Sk (t.j. 6 638,78377 eura).

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 75a, §71 ods. 4 Obchodného zákonníka a § 200e ods. 1 písm. a), ods. 2 OSP a zo spisového materiálu mal súd za to, že obchodná spoločnosť BELAR - GROUP, a.s. bola dňom 24. júna 2010 vymazaná z obchodného registra, teda de iure neexistuje. Z listín priložených k návrhu vyplynulo, že bol zistený ďalší majetok spoločností BELAR - GROUP, a.s., v likvidácii a tým mal súd prvej inštancie preukázané splnenie podmienok podľa § 75a Obchodného zákonníka. Preto súd nariadil dodatočnú likvidáciu spoločnosti a za likvidátora vymenoval zo zoznamu správcov T.. L. O., adresa kancelárie X., G. X.

4. Na odvolanie N.. O. L., S.. a N.. L. P., S.., Krajský súd v Bratislave, ako odvolací súd, napadnutým uznesením z 27. apríla 2021, č. k. 2Cob/201/2020-120 rozhodol tak, že odvolanie proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I z 28. októbra 2011 sp. zn. 33Exre/126/2011, Sa 1161/B, odmietol.

5. Z pripojeného spisu Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 33CbR/33/2012 odvolací súd zistil, že uznesením z 10. júna 2015 č. k. 33CbR/33/2012-213 bol odvolaný z funkcie likvidátora obchodnej spoločnosti BELAR-GROUP, a.s. v likvidácii Y. L. O. a za nového likvidátora bol vymenovaný T.. O. X..

6. Odvolací súd s poukazom na § 386 písm. b), § 470 CSP; § 75a ObZ; § 94 ods. 1, § 200e ods. 1 písm. a), ods. 2 OSP uviedol, že súd prvej inštancie postupoval správne, ak doručoval predmetné uznesenie iba navrhovateľovi ako účastníkovi konania a likvidátorovi. Spoločnosti BELAR-GROUP, a.s. ho podľa odvolacieho súdu nebolo možné doručovať z dôvodu, že ide o spoločnosť, ktorá de iure neexistuje. Odvolací súd zdôraznil, že odvolatelia nie sú účastníkmi konania o návrhu na nariadenie dodatočnej likvidácie majetku zaniknutej spoločnosti, pretože im zákon takéto postavenie nepriznáva.

7. Podľa krajského súdu pod majetkom v zmysle § 75a ObZ treba rozumieť akékoľvek majetkové hodnoty, či práva, ktoré by mohli byť predmetom likvidácie. Môže ísť aj o nároky na náhradu škody vrátane nárokov voči členom štatutárneho orgánu, dokonca aj voči likvidátorovi. Zákon nevyžaduje, aby išlo o majetok, ktorý patril spoločnosti počas likvidácie, môže ísť aj o taký, ktorý vznikol medzičasom. O nariadení dodatočnej likvidácie a o vymenovaní likvidátora rozhoduje súd uznesením s tým, že v zmysle výslovného vylúčenia aplikácie § 71 ods. 1 nie je likvidátorom bývalý člen štatutárneho orgánu, ale likvidátor musí byť ustanovený súdom.

8. Odvolací súd taktiež uviedol, že návrh na nariadenie dodatočnej likvidácie musí obsahovať okrem všeobecných náležitostí označenie účastníkov, ktorými sú navrhovateľ a zaniknutá obchodná spoločnosť. Odvolateľom podľa krajského súdu postavenie účastníkov konania nevyplyva (§ 75a ObZ, § 94 ods. 1 OSP), pričom odvolatelia ako dlžníci pohľadávky, pre ktorú bola nariadená dodatočná likvidácia, nie sú osobami o právach a povinnostiach ktorých sa v konaní o tomto návrhu má konať. Predmetom konania je totiž vysporiadanie majetku zaniknutej spoločnosti nezohľadneného v likvidácii, koná sa teda o právach a povinnostiach tejto spoločnosti, čo dáva zaniknutej spoločnosti postavenie účastníka konania na tieto účely. Skutočnosť, v akom rozsahu zaniknutá spoločnosť pre účely konania „obživa“ je pre posúdenie otázky postavenia odvolateľov podľa krajského súdu irelevantná. Podstatné je, že účastníkom konania je okrem navrhovateľa iba zaniknutá spoločnosť ako vlastník majetku, ktorý sa má dodatočne likvidovať.

9. Z vyššie uvedeného dôvodu dospel odvolací súd k záveru, že v tomto prípade nebola daná procesná legitímácia odvolateľov, a preto súd ich podané odvolanie odmietol.

10. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podali v zákonom stanovenej lehote dovolanie N.. O. L., S.. (bývalý predseda predstavenstva spoločnosti) a N.. L. P., S.. (bývalý podpredseda predstavenstva spoločnosti), prípustnosť ktorého odôvodnili ust. § 420 písm. f) CSP, teda že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. N. O. L., S. a N. L. P., U. (v ďalšom texte tiež ako „dovolatelia“) uviedli, že postavenie účastníkov konania im nevyplyva len z titulu postavenia dlžníkov spornej „novoobjavenej“ pohľadávky, ale aj z titulu postavenia bývalých akcionárov spoločnosti BELAR-GROUP, a.s. v likvidácii, ktorí spolu vlastnili 95,2 % akcií tejto spoločnosti a prináležal im aj podiel na likvidačnom zostatku v takomto podiele. Boli teda v postavení, (i) na jednej strane dlžníkov pohľadávky, avšak na druhej strane aj prípadnými (ii) beneficentmi, t.j. oprávnenými, ktorým prináležal až 95,2 % podiel na likvidačnom zostatku, t.j. výťažku z tejto pohľadávky (po zohľadnení nákladov dodatočnej likvidácie). Preto dovolatelia majú za to, že napĺňajú tretiu definíciu účastníkov konania, ktorú v zmysle dostupných odborných právnych názorov a judikatúry je potrebné vykladať čo najextenzívnejšie.

12. Dovolatelia s poukazom na ustálenú judikatúru v zmysle tzv. III. definície účastníctva podľa § 94 OSP, kedy v konaní o zrušenie spoločnosti sú účastníkmi konania aj akcionári (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Obdo/52/2015, 4MOBdo/4/2008) uviedli, že hoci v danom prípade nejde o zrušenie spoločnosti, ako akcionári majúci podiel na likvidačnom zostatku a osoby oprávnené hlasovať o schválení konečnej správy o priebehu dodatočnej likvidácie a návrhu na rozdelenie majetkového zostatku (§75 ods. 1 ObZ v znení účinnom do 30. septembra 2020) boli nariadením dodatočnej likvidácie dotknutí na svojich právach a povinnostiach.

13. Preto sú dovolatelia toho názoru, že nariadením dodatočnej likvidácie im vzniklo právo na hlasovanie o konečnej správe o priebehu dodatočnej likvidácie a návrhu na rozdelenie majetkového zostatku a nárok na podiel na likvidačnom zostatku. V tejto súvislosti zároveň uviedli, že ak by bývalým akcionárom vznikol nárok na podiel na likvidačnom zostatku, mali by veritelia, ktorých pohľadávky neboli v likvidácii uspokojené, nároky voči akcionárom z titulu ručenia podľa § 56 ods. 7 ObZ.

14. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolatelia uviedli, že v konaní o nariadení dodatočnej likvidácie sa koná nielen o právach a povinnostiach spoločnosti, ale aj o právach a povinnostiach jej spoločníkov/akcionárov, čo im rovnako ako zaniknutej spoločnosti, dáva postavenie účastníka konania na tieto účely.

15. Konajúci súd mal preto podľa názoru dovolateľov povinnosť stále priebežne zisťovať okruh účastníkov konania a uznesením podľa § 94 ods. 2 OSP dovolateľov ako účastníkov prizvať ihneď po tom, ako zo spisu zistil, kto sú bývalí akcionári spoločnosti BELAR-ROUP, a.s. v likvidácii. V konaní o nariadení dodatočnej likvidácie, kedy ide o tzv. nesporové konanie, boli v zmysle vtedy platnej právnej úpravy (§ 200e OSP ods. 2 OSP v spojení s § 94 ods. 2 OSP) účastníkmi navrhovateľ, odporca a tí, o ktorých právach a povinnostiach sa má konať. Ak pokiaľ by do takejto definície spadalo veľké množstvo účastníkov (bývalých akcionárov), mohol súd ustanoviť spoločného zástupcu podľa § 29a OSP.

16. Keďže súdy (súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd) tým, že neprizvali dovolateľov ako účastníkov konania a tým, že odvolací súd nepovažoval dovolateľov za účastníkov konania, došlo podľa dovolateľov k nesprávnym procesným postupom, ktoré im znemožnili, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva ich na spravodlivý proces. Dovolatelia preto navrhli, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spolu s uznesením súdu prvej inštancie a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie a rozhodnutie.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“)] v spojení s § 2 ods. 1 a § 396a ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej aj „CMP“) po zistení, že dovolanie podali včas dovolatelia v neprospech, ktorých bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpení podľa § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie dovolateľov je prípustné a dôvodné.

18. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

19. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

20. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

21. Podľa § 428 CSP, dovolateľ musí v dovolaní popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

22. Podľa § 431 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

23. Predmetom dovolacieho prieskumu je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bolo odvolanie N. O. L., S. a N. L. P., S., proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I z 28. októbra 2011 sp. zn. 33Exre/126/2011, Sa 1161/B, odmietnuté. A to z dôvodu, že odvolatelia podľa odvolacieho súdu neboli účastníkmi konania o nariadenie dodatočnej likvidácie a nie sú osobami oprávnenými na podanie odvolania.

24. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

25. Podľa § 10 ods. 1 CMP, ak sa niekto z tých, o ktorých právach a povinnostiach sa má konať, nezúčastní konania od jeho začatia, vydá súd, len čo sa o ňom dozvie, uznesenie, ktorým ho príberie do konania ako účastníka.

26. Podľa § 396a ods. 1 CMP, konanie o zrušení právnickej osoby a nariadení jej likvidácie a konanie o ustanovení likvidátora, jeho odvolaní, alebo nahradení inou osobou, ako aj rozhodovanie o odmene a náhrade výdavkov likvidátora, ktoré sa začalo a právoplatne neskončilo do 30. septembra 2020, sa dokončí podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. septembra 2020.

27. Z obsahu spisu je zrejmé, že uznesenie Okresného súdu Bratislava I z 28. októbra 2011 č. k. 33Exre/126/2011, Sa 1161/B o nariadení dodatočnej likvidácie obchodnej spoločnosti BELAR - GROUP, a.s., v likvidácii, Bratislava, Metodova 7, IČO: 35 699 213, bolo vydané na podnet navrhovateľa zo 7. apríla 2011 (pozn. dovolacieho súdu - za účinnosti OSP), a toto konanie o dodatočnej likvidácii nebolo doposiaľ skončené. Preto sa dokončí v zmysle § 396a ods. 1 CMP podľa tohto zákona v znení účinnom do 30. septembra 2020, a to aj napriek tomu, že sa dotknuté ustanovenie explicitne nedotýka konania o nariadení dodatočnej likvidácie (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obdo/85/2021). Z uvedeného dôvodu sa v danej veci konanie o nariadení dodatočnej likvidácie obchodnej spoločnosti spravuje podľa právnej úpravy Obchodného zákonníka účinného do 30. septembra 2020.

28. Podľa § 75a ObZ v znení účinnom do 30. septembra 2020, ak bola spoločnosť vymazaná z obchodného registra a ak sa zistí ďalší majetok spoločnosti, rozhodne súd na návrh štátneho orgánu, bývalého štatutárneho orgánu, jeho člena alebo spoločníka, veriteľa, dlžníka alebo z vlastného podnetu o dodatočnej likvidácii majetku bývalej spoločnosti a vymenuje likvidátora. Na vymenovanie likvidátora sa nepoužijú ustanovenia § 71 ods. 1. Po právoplatnosti rozhodnutia súd zapíše likvidátora do obchodného registra. Na dodatočnú likvidáciu sa primerane použijú ustanovenia o likvidácii. Pohľadávky voči spoločnosti, ktoré nebolo možné uplatniť pre výmaz spoločnosti zrušenej bez právneho nástupcu z obchodného registra, sa rozhodnutím súdu o dodatočnej likvidácii obnovujú a možno ich uplatniť v rozsahu, v akom neboli uspokojené.

29. Podľa § 200e ods. 1 písm. a), ods. 2 OSP účinného ku 28. októbru 2011, registrový súd, v ktorého obvode je právnická osoba zapísaná, je príslušný na konanie o zrušení obchodnej spoločnosti, zrušení družstva a nariadení ich likvidácie. Konanie podľa odseku 1 písm. a) a b) možno začať aj bez návrhu.

30. Podľa § 94 ods. 1 OSP, v konaní, ktoré možno začať i bez návrhu, sú účastníkmi aj tí, o právach alebo povinnostiach, ktorých sa má konať. Ak však ide o konanie o neplatnosť manželstva, sú účastníkmi len manželia.

31. Podľa § 94 ods. 2 OSP, ak sa niekto z tých, o právach a povinnostiach, ktorých sa má konať, nezúčastní konania od jeho začatia vydá súd, len čo sa o ňom dozvie, uznesenie, ktorým ho priberie do konania ako účastníka.

32. Ustanovenie § 94 OSP upravuje tzv. tretiu definíciu účastníctva v konaní, ktorá sa uplatňuje v konaniach nesporových. Súdna prax ustálila, že tretiu definíciu účastníctva treba vykladať čo najextenzívnejšie a podľa kritérií procesných. Preto, ak sa súdu v konkrétnom štádiu konania javí, že výrokom jeho rozhodnutia môžu byť dotknuté konkrétne subjekty, bude s týmito subjektmi konať ako s účastníkmi, a to i v prípadoch, keď konečným rozhodnutím napokon dotknuté nebudú.

33. V zmysle vyššie citovaných ustanovení, ak bola spoločnosť vymazaná z obchodného registra, a ak sa zistí ďalší majetok spoločnosti, rozhodne súd o dodatočnej likvidácii majetku bývalej spoločnosti a vymenuje likvidátora. V dodatočnej likvidácii ide o vysporiadanie dodatočne objaveného majetku zaniknutého subjektu, ktorý nemá právnych nástupcov, keďže obchodná spoločnosť zanikla výmazom z obchodného registra a pri konaní o dodatočnej likvidácii sa postupuje za primeraného použitia ustanovení o likvidácii. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na uznesenie ÚS SR sp. zn. III. ÚS 138/2010, podľa ktorého je zjavné, že „tzv. dodatočná likvidácia“ je koncipovaná v rámci inštitútu likvidácie spoločnosti a jej zmyslom má byť naplnenie účelu likvidácie v prípade opomenutia časti majetku zrušenej spoločnosti v likvidácii, alebo dodatočného objavenia majetku zaniknutej spoločnosti (sp. zn. I. ÚS 711/2014, II. ÚS 414/2014, IV. ÚS 479/2011).

34. Dovolací súd uvádza, že dodatočná likvidácia obchodnej spoločnosti je rovnako ako likvidácia obchodnej spoločnosti zaradená v druhej časti, hlava I, oddiel I Obchodného zákonníka, kedy ustanovenia § 70 až 75a upravujúce likvidáciu obchodnej spoločnosti, ako aj dodatočnú likvidáciu obchodnej spoločnosti, sú označené spoločným názvom „Likvidácia spoločnosti“. Týmto systémovým zaradením „Likvidácie spoločnosti“ zákonodarcom je možné ustáliť, že likvidácia spoločnosti a dodatočná likvidácia obchodnej spoločnosti sú právnymi inštitútmi, ktoré spolu súvisia nielen vzhľadom na ich vzájomnú prepojenosť a podobnosť, ale aj odkazom vyjadreným ustanovením § 75a o primeranom použití ustanovení o likvidácii obchodnej spoločnosti v prípade dodatočnej likvidácie obchodnej spoločnosti. Uvedené závery korešpondujú nielen s právnou úpravou účinnou do 30. septembra 2020 (ktorá sa aplikuje na prejednávajúcu vec), ale aj s právnou úpravou účinnou od 1. októbra 2020 obsiahnutou v ustanoveniach § 70 až 75k Obchodného zákonníka.

35. V duchu vyššie uvedeného zákonného vymedzenia „Likvidácie spoločnosti“ je na konanie o dodatočnej likvidácii spoločnosti možné analogicky aplikovať ustálenú súdnu prax týkajúcu sa zrušenia

obchodnej spoločnosti a nariadenia jej likvidácie (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Obo/250/1996 - R 10/1998, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Obdo/52/2015), podľa ktorej súdy v zmysle tzv. tretej definície účastníctva v zmysle § 94 OSP v prípade konania o zrušenie spoločnosti, považujú za účastníkov konania aj jej akcionárov. Vo veci návrhu na zrušenie spoločnosti s jej likvidáciou súd totiž musí konať aj s osobami, o ktorých v priebehu konania zistí, že patria medzi ďalšie oprávnené osoby, ktoré v návrhu neboli uvedené a priberie ich do konania ako účastníkov a vydá o tom uznesenie, čím vymedzuje okruh účastníkov konania (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4MObo/4/2008).

36. Otázkou, či nariadenie dodatočnej likvidácie vedie k obnove právnej subjektivity pôvodnej obchodnej spoločnosti sa zaoberal aj ústavný súd vo svojich skorších rozhodnutiach, ktorý vyslovil názor, že zápis dodatočnej likvidácie do obchodného registra má za následok obnovenie právnej subjektivity (IV. ÚS 479/2011), resp., že zánikom súkromnoprávnej subjektivity nezaniká nevyhnutne aj spôsobilosť byť účastníkom konania, a teda procesnoprávnu subjektivitu (pre určitý druh konaní) možno posudzovať oddelene od hmotnoprávnej subjektivity (II. ÚS 414/2014). Ústavný súd tiež uviedol, že povolenie dodatočnej likvidácie obchodnej spoločnosti neznamenaá plnohodnotné obnovenie právnej subjektivity, avšak na strane druhej absolútne potieranie procesnoprávnej subjektivity by malo za následok straty zmyslu zákonného ukotvenia dodatočnej likvidácie, ktorým je jednak ochrana veriteľov pri uspokojovaní ich pohľadávok z dodatočne zisteného majetku spoločnosti a napokon aj ochrana majetkových práv samotných spoločníkov spoločnosti pri delení likvidačného zostatku (I. ÚS 711/2014).

37. V obdobnej veci sa vyjadril aj Ústavný súd ČR, podľa ktorého v konaní o návrhu na zrušenie obchodnej spoločnosti z obchodného registra a v konaní na obnove likvidácie spoločnosti (nariadení dodatočnej likvidácie) by mala byť daná možnosť zúčastniť sa takéhoto konania, okrem iného aj spoločníkom, nakoľko aj o ich právach a povinnostiach sa koná (I. ÚS 83/2004).

38. Keďže po nariadení dodatočnej likvidácie obchodnej spoločnosti táto opätovne pre účely dodatočnej likvidácie tzv. „obživa“ možno uviesť, že v dodatočnej likvidácii sa koná aj o právach a povinnostiach jej bývalých spoločníkov (akcionárov) s tým, že spoločníkom (akcionárom) je potrebné poskytnúť možnosť zúčastniť sa konania o nariadení dodatočnej likvidácie. Medzi práva akcionárov po nariadení dodatočnej likvidácie je možné zaradiť napríklad ich prípadný podiel na likvidačnom zostatku obchodnej spoločnosti (§ 179 ods. 8 ObZ) a povinnosti takýchto spoločníkov/akcionárov je možné vzhľadom na pri inštitúte ručenia plynúceho z ustanovenia § 56 ods. 7 ObZ.

39. Súd konajúci o nariadení dodatočnej likvidácie v rámci tzv. „nesporového konania“ bol na základe vyššie uvedeného povinný zisťovať okruh účastníkov konania o takejto dodatočnej likvidácii a postupom v zmysle vtedy platnej úpravy podľa § 94 ods. 2 OSP (dnes § 10 ods. 1 CMP) uznesením prizvať ako účastníkov konania tých, o ktorých právach a povinnostiach sa koná.

40. Vzhľadom k tomu, že procesnú legitímáciu k podaniu odvolania je potrebné priznať tiež tomu, s kým sa nekonalo, ako s účastníkom konania, pričom sa s ním konať malo, je potrebné postup odvolacieho súdu, ktorý napadnutým uznesením odmietol odvolanie N. O. L., S. a N. L. P., S., o ktorých právach a povinnostiach ako akcionárov sa v konaní o nariadení dodatočnej likvidácie obchodnej spoločnosti konalo, vyhodnotiť za taký, ktorým dovolateľom znemožnil uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces.

41. Keďže dovolatelia v dovolaní poukazovali aj na to, že sú bývalými akcionármi a odvolací súd sa primárne s touto námietkou nevyporiadal, dovolací súd preto konštatuje, že v dôsledku nesprávneho procesného postupu odvolacieho súdu došlo k porušeniu práv dovolateľov na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Zistená procesná vada konania zakladá prípustnosť dovolania a je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne.

42. Najvyšší súd Slovenskej republiky, preto dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a

vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1, § 450 CSP)

43. Odvolací súd je právnym názorom dovolacieho súdu viazaný (§ 455 CSP).

44. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.